

sige: Ja, men saa har Lejeren jo i Virkeligheden ingen Ret, og jeg maa i mangfoldige Tilfælde ogsaa svare, at Lejerne ingen Ret have, fordi de ikke se sig for. Jeg har tidt nok prædikeret, og det er ogsaa gennem Bladene blevet prædikeret for Lejerne, at de skulle se sig for, inden de underskrive Kontrakten, men Lejerne gøre det alligevel ikke til Trods for, at de ere myndige og voksne Personer. Jeg tror derfor, at hvis vi ikke faa en detailleret Tyendelov, vil det gaa paa samme Maade med Tyendet. Husbonden vil forelægge det en Kontrakt, som indeholder en hel Del Bestemmelser, som ubetinget ere i Husbondens Favør, og Tyendet vil skrive uden at læse Kontrakten igennem og i mangfoldige Tilfælde uden at forstaa, hvad der staar i den, og uden at være klar over, hvad det binder sig til. Det se vi, som sagt, i høj Grad i Lejeforhold, og jeg tror, at det vil gaa lige saadan i Tyendeforhold.

Det er desværre ikke saaledes, som det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (Ivar Berendsen) udtalte, at Tyendet er saa godt organiseret, at enhver Tyendelov er overflødig. Der er langt igen, inden Tyendet er saaledes organiseret, at vi kunne undvære en detailleret Tyendelov. Thi det er jeg enig i, at hvis Tyendet er godt organiseret, saaledes at det tæller saa godt som alle tjenende indenfor sine Rammer, kunne vi bedre undvære en detailleret Tyendelov, end vi kunne nu, hvor det faktisk kun er nogle faa Tusinde af Tyende, der ere organiserede. Jeg kender ikke Tallet, men jeg skulde tro, at der i alt Fald her i Byen ikke er ret mange Hundrede organiserede, og det til Trods for, at Jordbunden for en Organisation her er bedre end de fleste andre Steder, her, hvor man har let ved at komme sammen, hvor man ikke skal gaa halve eller hele Mil for at faa Bud til en Kammerat. Derfor er der langt frem, inden vi ere naaede saa vidt, at vi paa Grund af Tyendets Organisation kunne undvære en detailleret Tyendelov. For øvrigt hjemler det foreliggende Lovforslag de bestaaende Tyendeorganisationer Ret til affatte Kontrakter, som deres Medlemmer forpligte sig til at arbejde under. Faa da Organisationerne større Indflydelse, kunne de lægge deres betydelige Lod i Vægtkaalen og paa en Maade faa sat Tyendeloven ud af Kraft, hvis de ikke ønske at arbejde under den. Jeg vil her gøre en parentetisk Bemærkning. Jeg vil opfordre den højtærede Justitsminister til,

naar han skal udarbejde disse Blanketter til Tyendekontrakter, saa at indhente Erklæringer eller Raad og Vejledning fra de bestaaende Tyendeorganisationer, saa disse kunne faa Indflydelse paa, hvorledes disse Normalkontrakter skulle være.

Lovforslagets Enkeltheder skal jeg ikke gaa nærmere ind paa; jeg vil kun sige et Par Ord om Nævnet. Nævnet er jo en Slags Voldgift, der i nogen Grad svarer til Arbejdernes faglige Voldgiftsretter eller den faste Voldgiftsret. Disse Voldgiftsretter have vundet megen Tillid indenfor Arbejderverdenen, og det skulde glæde mig, om ogsaa Tyendenevnet maatte vinde Tillid indenfor Tyendestanden og ikke mindst indenfor Husbondestanden. Men jeg vil gøre en lille Bemærkning som Udtryk for min rent personlige Mening. Jeg kunde tænke mig, at den Form, der er foreslaaet, kunde medføre lidt Omsvøb, og jeg kunde ønske at henstille til Overvejelse, om det ikke var rigtigt straks at lade Nævnet have den ordinære Underdommer til Formand. Jeg tror, det vil medføre større Ensartethed i Afgørelsen og Paadømmelsen af Sagerne, og det vil i det hele taget have mange Fordele. I den faste Voldgiftsret og i mangfoldige af Arbejdernes faglige Voldgiftsretter er der en juridisk uddannet Formand, som bedre end Lægfolk kan skønne over Bevislighedernes Tilstrækkelighed og overhovedet over de Forhold, som ere og bør være afgørende for Paadømmelsen. Naturligvis medfører det den Ulempe, at Nævnets Møder i saa Fald sikkert altid ville blive holdte paa Tingstedet, hvortil da Tyende og Husbonde skulle begive sig, medens Møderne ellers kunne holdes paa Formandens Bopæl, eller hvor han bestemmer, muligvis i selve Sognet, i Nærheden af det Sted, hvor Sagens Parter ere. Jeg er en Tilhænger af, at Folk i alle Tilfælde skulle kunne stole paa de ordinære Domstole og i sidste Instans kunne henvende sig til dem om Beskyttelse, naar de finde deres Ret truet, og jeg har ogsaa den rent personlige Mening, at det i dette Tilfælde vilde være bedre, om det var den ordinære Underdommer, der straks tiltraadte som Formand, naturligvis med Nævninger ved sin Side, der i højere Grad repræsenterer Sagskundskaben paa det Omraade, hvor der skal dømmes. Det er min rent personlige Opfattelse, og jeg henstiller den Tanke til Overvejelse. Men mener man, at et Nævn i den foreslaaede Form vil være at foretrække, skal jeg ikke modsætte mig det.

Jeg mener altsaa, at det foreliggende